

S t a n o v i s k o

Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR (zkr. SVOL)

k záměru zřízení Národního parku Křivoklátsko

Vyhlášení národního parku (NP) Křivoklátsko uvedené v prohlášení nově jmenované vlády České republiky **považuje Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR za nedostatečně uvážené a s ohledem na potenciální rizika velmi problematické.** Tento záměr přehlíží zejména následující skutečnosti:

- Záměr nezohledňuje dosavadní vývoj, ani aktuální stav v uvažovaném území objektivně. Dosavadní dlouhodobá péče o toto území převážně v režii státních lesů jednoznačně přispěla k **vysokému zastoupení dřevin přirozené dřevinné skladby** (více jak 80 druhů zejména listnatých stromů a keřů). Také **ochrana lesních ekosystémů je zde již po desetiletí odpovídajícím způsobem zajištěna, a to diferencovaně podle skutečné ochranné hodnoty jednotlivých částí území.** Kombinací vhodné péče o lesy a odpovídající ochrany přírody **se prokazatelně zvyšuje celková biodiverzita v území.** Jen díky dosavadnímu přístupu mohly být zařazeny rozsáhlé části území do evropské soustavy Natura 2000, a to jak z hlediska četnosti chráněných přírodních stanovišť, tak i druhů flóry a fauny.
- **Současná ochrana daného území** (chráněná krajinná oblast /CHKO/, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, soustava Natura 2000, biosférická rezervace UNESCO) zajišťující plnění komplexu společenských funkcí lesa s důrazem na funkce přírodoochranné **je dostatečná a společensky, sociálně-ekonomicky efektivní.**
- Specifikem Křivoklátska je **vzorové trvale udržitelné polyfunkční lesní hospodaření, které je dlouhodobě propojené se zájmy ochrany přírody i místních obyvatel.** Dokladem toho je nejen vyhlášení příslušné CHKO, ale také založení prvního lesnického parku u nás v roce 2010. Území je navíc součástí Modelového lesa ČR zapojeného do Mezinárodní sítě modelových lesů.
- V případě rychlého a neuváženého zavedení dosud převažujícího **konzervačního přístupu k národním parkům hrozí i na Křivoklátsku nastolení tzv. bezzásahového režimu.** Tento přístup převážně nevede k dosažení cíle ochrany, ale často právě naopak k překotné a velkoplošné destrukci lesních ekosystémů, jak jsme toho aktuálně svědky v případě Národního parku České Švýcarsko.

- S konzervačním přístupem úzce souvisí **reálné riziko šíření kůrovce do okolních, často i vzdálenějších oblastí**, jak se nyní děje na Děčínsku a Rumbursku. Přitom na Křivoklátsku se nachází mimo jiné také lesy největší soukromý lesní majetek v České republice.
- Celé území má již nyní vysokou návštěvnost (turisticky atraktivní hrad Křivoklát, snadná dopravní dostupnost z Prahy, Kladna i Berouna). Zřízení NP přinese **zvýšení návštěvnosti a další eskalaci tlaku na nejcennější části oblasti**; nelze opomenout ani skutečnost, že území je přetíženo také **rozsáhlou rekreační zástavbou**, a to jak pokračujícím rozvojem chalupaření, tak stavbami chat (v regionu je více než 4 500 chalup a chat).
- **Pro budoucnost vnímání každého NP je zásadní podpora občanů regionu, do jejichž života zasahuje. Tu však návrh na zřízení NP Křivoklátsko dlouhodobě postrádá.** Přesvědčovací a vysvětlovací kampaň Ministerstva životního prostředí trvá již déle než deset let, přesto občané, dotčené orgány státní správy, státních lesů a stavovských lesnických organizací dávají formou petic a anket zřetelně najevo svůj trvalý nesouhlas s tímto záměrem.
- **Přetrvávajícím závažným problémem celého území je zvýšený stav spárkaté zvěře a její nevyvážené působení na vývoj zejména lesních ekosystémů (důsledkem jsou škody na vznikající přirozené obnově lesa a vysoké náklady na ochranu již obnovených ploch).** Tento **problém se však netýká jen Křivoklátska**, patří v současné době k závažným problémům na převládajícím území České republiky a **není uspokojivě vyřešen ani ve stávajících národních parcích. Daný systémový problém české myslivosti tedy nemůže vyřešit ani zřízení dalšího národního parku.** K tomu je nezbytná zásadní systémová změna zákona o myslivosti. V tomto směru bude SVOL jako zástupce nestátních vlastníků lesů v České republice i nadále prosazovat potřebné změny myslivecké legislativy.

Případná realizace návrhu plánu péče z roku 2003 (kategorie II dle IUCN, střednědobě 75 % navrhovaného území v tzv. bezzásahovém režimu) by **znamenal zásadní vyloučení produkční funkce lesa** včetně jejího zhodnocení v tržbách za dříví v **krátkém časovém horizontu. NP by tak byl takřka od svého vzniku vysoce finančně ztrátový. Dosud provedené kalkulace** potřebných investic, provozních nákladů a finančních efektů nás při srovnání s ekonomikou již existujících NP vedou k přesvědčení, že **byly vyčísleny převážně účelově** k prosazení návrhu zřízení NP. Ekonomické hodnocení dopadů zřízení NP Křivoklátsko vycházelo ze „socioekonomické analýzy“ zpracované společností Ekogroup Czech, s. r. o. Konzultačním orgánem byla AOPK, Správa CHKO Křivoklátsko. **Nebyla provedena nezávislá oponentura této analýzy.**

Předchozí tvrzení lze doložit závěry z materiálu „**Socio-ekonomická studie stanovující ekonomické dopady do regionu Křivoklátska v případě převedení části území do kategorie užívání Národní park**“, který je výsledkem ukončeného výzkumného projektu Grantové služby Lesů České republiky, s. p., z roku 2017. Studie byla realizována na základě zadané varianty, v níž měl navržený NP Křivoklátsko rozlohu 10 224 ha, čímž by se stal třetím největším národním parkem v České republice.

Zjištěné dopady zřízení NP na ekonomiku polyfunkčního lesního hospodářství jsou následující:

- 1) Oba největší lesní podniky (Lesy ČR, s. p. a Vojenské lesy a statky ČR, s. p.) dosahují na ploše navrhovaného NP v průměru 15,946 mil. Kč ročního zisku.

- 2) V uvedené oblasti se těží 67 % jehličnaté hmoty a 33 % listnaté hmoty, ale při obnově lesa je tento poměr opačný (32 % jehličnanů a 68 % listnáčů).
- 3) V případě splnění požadavků IUCN pro NP II. stupně, tj. podílu 75 % bezzásahového území, dojde k průměrné roční ekonomické ztrátě 11,681 mil. Kč.
- 4) Již v současné době je z důvodu respektování požadavků ochrany přírody snížena těžební činnost o 39 % a tím snížen zisk o 2,994 mil. Kč.

Předpokládané dopady na státní rozpočet v případě vzniku NP byly vyčísleny takto:

- 1) Nároky NP Křivoklátsko na státní rozpočet (příspěvek od zřizovatele) se budou pohybovat na úrovni minimálně 39,4 mil. Kč ročně při předpokládaném počtu 57 zaměstnanců.
- 2) Celkově vzrostou oproti stávajícímu CHKO nároky na státní rozpočet (příspěvek od zřizovatele) minimálně o dalších 38,6 milionu Kč ročně (po započtení snížení nákladů na stávající CHKO).
- 3) Dále je nutno počítat s investičními náklady na nákup a rekonstrukci budovy pro správu NP ve výši přes 29 milionů Kč

Nejzásadnější jsou však dopady zřízení NP na společenské sociálně-ekonomické hodnoty funkcí lesa. Celkově se na daném území po zřízení NP Křivoklátsko sníží společenská hodnota souboru daných funkcí lesa oproti stávajícímu stavu ochrany území komplexem zvláště chráněných území a polyfunkčnímu užívání území:

- v případě první varianty NP (zřízení NP Křivoklátsko dle návrhu z roku 2010, tj. podíl I. zóny 29,6 %, II. zóny 68,9 % a III. zóny 1,5 %) o 10,0 %, tj. rámcově o 24,3 mil. Kč ročně a úhrnem o 1 217,6 mil. Kč kapitalizované hodnoty,
- v případě druhé varianty NP (NP II. stupně dle IUCN s výhledovým požadavkem bezzásahovosti až na ploše 75 % území NP) o 27,4 %, tj. o 66,4 mil. Kč ročně a o 3 324,6 mil. Kč kapitalizované hodnoty.

S výjimkou nezbytné korekce mysliveckého hospodaření jsou **požadavky na vyvážený vývoj území Křivoklátska** pod stávající správou státních lesů **v principu zajištěny (chráněná území, lesnický park, modelový les)**. Na druhé straně **finanční ztráty vyplývající z navrhovaného zřízení NP jsou zcela zásadní**. Přiměřené využívání produkčního potenciálu dříví diferencovaně dle stanovišť a jeho adekvátní zhodnocení naopak podporuje regionální rozvoj a lokální zaměstnanost. Potenciál vysokého podílu státních lesů v ČR lze využít i k přiměřenému zajištění funkcí, o které usilují národní parky, aniž se zcela zřekneme produkce, a to formou **přírodních nebo lesnických parků**, jak je zvykem v sousedních zemích Evropy. **Zahrnutí těchto forem správy území do lesního práva i práva životního prostředí lze provést bez větších obtíží.**

Z výše uvedených důvodů **SVOL žádá nově ustavenou vládu České republiky, zejména kompetentní zástupce Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí o nové zvážení a přehodnocení navrženého záměru vyhlášení NP Křivoklátsko.**

V Pelhřimově dne 11.1.2022

Ing. Jiří Svoboda
předseda SVOL